

Νότιο Πήλιο «Η μάχη στη νήσο Αλατά (14 Μαΐου 1823)»

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Το καλοκαίρι τού 1822 περνούν στο βράχο του Τρίκερι οι Μακεδόνες οπλαρχηγοί Καρατάσος, Διαμαντής, Γάτζος, Ντουμπιώτης, Μπίνος, Λιακόπουλος μαζί με τις ομάδες τους για να οργανώσουν άμυνα με τούς ντόπιους πατριώτες και να ξεσηκώσουν το Πήλιο σε νέο αγώνα. Ή παρουσία των αγωνιστών τόνωσε τούς Πηλιορείτες, κι ό γέρο - Καρατάσος ανάλαβε την αρχηγία. Τώρα οι επαναστάτες απλώνονταν ως την Αργαλαστή, το Λεφόκαστρο και τα νησάκια τού Παγασητικού, και παρ όλες τις αντιδράσεις από διάφορους προύχοντες κι ανώτερους κληρικούς, αυτοί κρατούσαν τα όπλα. Τα γεγονότα αυτά έκαναν τούς Τούρκους να πάρουν αυστηρά μέτρα και να ενισχύσουν τις φρουρές τους στην Αργαλαστή, τη Μηλίνα, τα Λεχώνια και σ' άλλα χωριά τού Παγασητικού, για να καταδιώκουν τούς πατριώτες και να παρακολουθούν άγρυπνα τις κινήσεις τους. Αυτοί όμως δεν το έβαζαν κάτω κι έκαναν συχνά γιουρούσια στους Τούρκους των χωριών, σκορπίζοντας το φόβο και τον τρόμο.

Κοντά στ' άλλα μέρη της περιοχής οι επαναστάτες είχαν οχυρώσει και το νησί «Άλατάς», πού βρίσκεται μπροστά στη Μήλινα και φράζει τον κόλπο της «Μαύρης Πέτρας».

Μαθαίνοντας όμως τη στρατηγική σημασία του νησιού ο πασάς της Λάρισας, έδωσε, διαταγή στους Τούρκους του Βόλου να τρέξουν ως εκεί για να το κατακτήσουν. Ξεσηκώθηκε τότε απ' το Βόλο και τα Λεχωνιά μια δύναμη και ρίχτηκε στον Άλατά με μικρά πλοιάρια στις 14 Μαρτίου 1823, έπεσε όμως επάνω στην αντίσταση τού Αγγελή Γάτζου, πού το φύλαγε, και την έπαθε. Σύμφωνα δε με τον Τρικεριώτη φύλακα τού μοναστηριού στον «Άλατά» Νίκο Γρηγορίου και δύο-τριών ηλικιωμένων του απέναντι οικισμού «Βαρλαμαίικα», ήταν τόσο πολύ το πείσμα των Οθωμανών, ώστε πολλοί απ' αυτούς προσπαθούσαν να περάσουν στο νησί με μεγάλους κορμούς δέντρων και κούτσουρα αλλά οι γενναίοι μαχητές τούς πυροβολούσαν, σκότωσαν αρκετούς Τούρκους κι αιχμαλώτισαν γύρω στους δέκα.

Αν και αποκρούστηκαν οι Τούρκοι στις 14 Μαρτίου, όταν επιχείρησαν να κυριέψουν τον «Άλατά», ωστόσο δεν παραιτήθηκαν απ' το σκοπό τους. Λίγες μέρες αργότερα κατάφεραν ν' αποβιβαστούν στο νησί, και να διώξουν από εκεί τούς πατριώτες. Βρήκαν όμως πάρα πολλά γυναικόπαιδα, πού είχαν περάσει από τα γειτονικά χωριά για να ασφαλιστούν, και τα πέρασαν από σπαθί. Σχετικά γράφει ο Νικόλαος Σπηλιάδης (Φιλικός, πρωτεργάτης και αγωνιστής του 1821, συγγραφέας και πολιτικός της νεοσύστατης Ελλάδας), ότι σφάχτηκαν στο νησί γύρω στους 4.000 χριστιανοί, αλλά ο αριθμός αυτός φαίνεται μεγάλος, γιατί αν γινόταν τέτοια

σφαγή, έπρεπε να σημειώνεται κι αλλού ή να είχε περάσει στην παράδοση της περιοχής).

Οι χιλιάδες τού Κιουταχή ήρθαν κι έστησαν το στρατόπεδό τους απέναντι απ' τον «Άλατά», στην περιοχή πού είναι σήμερα ό ταρσανάς, ενώ οι Θεσσαλομακεδόνες είχαν οχυρωθεί έξι - επτά χιλιόμετρα στα δυτικά προς το Τρίκερι, στη ράχη πού ως σήμερα λέγεται «Ταμπούρια».

Δεν κατόρθωσαν όμως οι μουσουλμάνοι να χαρούν για πολύ το νησί.

Έτσι στις 14 Μαΐου 1823 οι πατριώτες, με αρχηγούς το γέρο - Καρατάσο και το Μήτρο Μπαστέκη, πού ακολουθούσε κι ό

Οπλαρχηγός του Προμυρίου Ζορμπάς, καθώς και ο Προμιριώτης μαχητής Δήμος Βραχνογιάννης (ο οποίος ακλούθησε, όπως φαίνεται τον Ζορμπά στις διάφορες μάχες της κάτω Ελλάδας) ρίχτηκαν απάνω στους 240 εχθρούς (ο γιός τού γερο-

Καρατάσου τούς ανεβάζει σε 380), πού το προστάτευαν, και συγκροτήθηκαν μάχες τρομερές. Το πείσμα κι από τις δύο πλευρές ήταν μεγάλο, αλλά στο τέλος, υστέρα από 48 ώρες πάλη ή νίκη χαμογέλασε στους Έλληνες. Απ' τη φρουρά άλλους σκότωσαν, άλλους αιχμαλώτισαν, άλλους έσφαξαν κι άλλους έκαψαν μες στα οχυρώματά τους. Ανάμεσα στους αιχμαλώτους ήταν και πέντε μπέηδες.

Σύμφωνα με τον Συνταγματάρχη Χριστοφόρο Περραιβό από τον Όλυμπο Θεσσαλίας, σύντροφο του Ρήγα, στα Απομνημονεύματα του «Πολεμικά διαφόρων μαχών μεταξύ Ελλήνων και Οθωμανών» υπογραμμίζει ότι οι πατριώτες μεταφέρανε στο νησί ένα κανόνι με τον αραμπά του, μια μαστάλα, δύο μαλαχτάρια, πάλες (σπάθες) και άλλα αντικείμενα. Μ' αυτά, πού οπωσδήποτε κουβαλήθηκαν στον «Άλατά» κείνες τις μέρες, επιδίωκαν την ενίσχυση της άμυνάς του.

Δημήτρης Βουρβούλιας

Οι πληροφορίες αντλήθηκαν από :

- 1) Το βιβλίο «Ο Πηλιορίτης Οπλαρχηγός Γιώργης Ζορμπάς (1788 - 1856)» του Γιώργου Θωμά.
- 2) <https://el.wikipedia.org/.../%CE%91%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE...>
- 3) https://greek_greek.en-academic.com/.../%CE%92%CF%81%CE...
- 4) https://www.elassona.com.gr/m_elas.../iprosopa/perraibos.php
- 5) <https://el.wikipedia.org/.../%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE...>